

Герасименко Н. В.

<https://orcid.org/0000-0003-3095-9434>

Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка

Національної академії наук України

Кулінська Я. І.

<https://orcid.org/0000-0002-8160-3203>

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

МОДУСИ ВІЙНИ У ЩОДЕННИКУ Л. ДОЛИК «ПСАЛМИ ЛЮБОВІ»: ЖАНРОВО-НАРАТИВНИЙ АСПЕКТ

У статті комплексно досліджено проблематику жіночих воєнних щоденників як специфічного різновиду сучасної еґо-літератури на матеріалі щоденника Л. Долик. Об'єктом наукового зацікавлення стали записи письменниці, у яких зафіксовано межовий досвід цивільної людини під час повномасштабної війни. Авторки проаналізували зміст і форму нотаток крізь призму жанрових канонів, виокремивши сталі та новонабуті ознаки діаріуша. Встановлено, що щоденники Л. Долик базуються на класичних вимогах жанру: щоденній фіксації подій у теперішньому часі, обов'язковому датуванні, лінійності викладу та нарації від першої особи. Тексти вирізняються граничною щирістю, сповідальністю та відсутністю наперед складеного сюжетного плану. Проте науковиці зауважують, що наявність поодиноких ретроспективних екскурсів дозволяє класифікувати ці тексти як модернізовану форму щоденника, що синтезує документалізм із глибокою автобіографічною рефлексією. Особливу увагу приділено репрезентації війни як всеохопної реальності, що постає у трьох вимірах: через макрорівень загальнодержавних новин, мікрорівень приватно-побутових деталей та внутрішній психоемоційний стан особистості. У статті доведено, що авторка відтворює процес руйнації морально-етичних цінностей мирного часу, водночас демонструючи трансформацію болю в молитву та духовний опір. Досліджено стильову самобутність діаристки, яка виявляється у спонтанності викладу, яскравому метафоризмі та органічному вкрапленні поетичних текстів у прозове полотно щоденника. Такий синкретизм жанрів дозволяє авторці глибше передати граничні стани людської душі. У висновках авторки резюмують: щоденники Любові Долик є важливими документальними свідченнями-артефактами, які інтегрують приватний досвід у загальнонаціональний історичний контекст, слугуючи автентичним літописом російсько-української війни.

Ключові слова: жіночий воєнний щоденник, еґо-документ, ретроспекція, межовий/граничний досвід, Любов Долик.

Постановка проблеми. У роки великих суспільних змін, історичних зламів і потрясінь неабияку популярність набувають жанри документальної літератури: щоденник, мемуари, біографії, хроніки та ін. Занотувати свій екстремальний/травматичний досвід (полон, окупацію, фронтний чи тилловий) і свої рефлексії від російсько-української війни воліють нині чимало українців, тож новітній український літпроцес поповнився сотнями нових імен та нових книжок.

Серед презентованих видань воєнної літератури – і художньої, і документальної – дедалі

помітнішими (щонайменше, чисельністю) стають так звані жіночі тексти, і, зокрема, щоденники: як-от, приміром, «Приватний щоденник. Майдан. Війна...» (2015) Марії Матіос, «Життя P.S.» (2018) Валерії Бурлакової, «Лютий лютий 2022» (2022) Дар'ї Бурої та Євгенії Подобної, «Київська симфонія – 22» Ірен Роздобудько, «Нотатки на полях війни» (2022) Любові Долик, «Щоденник моєї війни» (2022), «Полон» Валерії «Нави» (2024) Суботіної та ін.

Однак, попри сотні виданих таких книжок, жіночі воєнні щоденники залишаються поза ува-

гою академічної спільноти. Літературознавці не виявляють системного інтересу й ці тексти не стають об'єктами ґрунтовного наукового дослідження. Згадуються здебільшого фрагментарно – у контексті загальних дискусій про щоденниковий жанр або оглядових матеріалах.

Тож актуальність і доцільність нашого дослідження є цілком очевидними, вкрай важливим і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічною основою дослідження стануть роботи вітчизняних та іноземних науковців, які вивчали процес становлення щоденникового жанру, критерії його самостійності в системі документальної літератури, характерні ознаки та відмінності від інших документальних жанрів. Це праці Міхала Гловінського [20], Марії Голашевської [21], Дмитра Затонського [9], Ганни Мережинської [11], Тетяни Радзієвської [10], Тетяни Бовсунівської [1] та ін.

Окрім цього, звертаємося і до сучасних фахових досліджень, передовсім йдеться про фундаментальне дослідження Олександра Галича «Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи» [3], роботи «Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття: українська візія» Тетяни Черкашиної [17] й Катерини Танчин [16] та ін. Ці наукові студії так само торкаються генези щоденника та визначенню його місця серед інших жанрів документалістики: здебільшого фігурує думка про щоденник як один із чільних різновидів мемуаристики (поряд з біографією та автобіографією), а не як про самостійний жанр.

Вартими уваги та важливими для нашого дослідження є також праці сучасних авторок, зокрема, Марти Варикаші, Ольги Матвеевої, Анни Ільків, Ірини Горячок та ін. У своїх наукових розробках вони пропонують новітні дефініції та класифікації щоденникового жанру, а також характеризують вплив на нього інших літературних явищ, широко аналізують наслідки цих процесів.

Авторитетною базою для нас є також роботи літературознавців, чий науковий інтерес охоплюють сучасний та новітній літературний процес, і зокрема, воєнну літературу: М. Рябченко [14], О. Пухонська [13] та ін. Слід зазначити, що питання проблематики, наративів, жанрово-художніх особливостей воєнного щоденника, і зокрема, жіночого щоденника неодноразово розглядали у своїх попередніх роботах і ми теж [4; 5; 6].

У нашій роботі ми застосуємо методи, продиктовані специфікою об'єкта дослідження. Насампе-

ред, це історико-біографічний метод, адже щоденники фіксують екзистенційний досвід автора та переламні етапи його життя. Окрім того, звернемося до порівняльно-типологічного та зіставного методів, оскільки необхідно з'ясувати традиційні та новонабуті риси жанру, щоб виявити й схарактеризувати еволюцію жанру.

Теоретичним підґрунтям нашого дослідження обрано канонічне визначення щоденника, де цей жанр постає як «як «хронологічні, здебільшого датовані, записи від першої особи подій з життя того, хто робить ці записи та роздуми з приводу цих подій» [2].

Варто додати, що цей підхід корелює із дефініцією, представленою у польському «Словнику літературознавчих термінів» (Słownik terminów literackich), де щоденник описується як «автобіографічний літературний жанр, у якому автор описує події з власного життя» [22].

Постановка завдання. Війна триває, і літературний масив невпинно поповнюється новими щоденниковими текстами, де автори (ті, що були в окупації й у полоні, на фронті й у далекому тилу) зазнали межового досвіду й рефлексують над власним травматичним досвідом. Це зумовлює гостру потребу в подальшому науковому осмисленні сучасного воєнного щоденника та наукових студіях, присвячених цьому жанру.

Метою нашого дослідження є комплексне дослідження щоденника Любові Долик «Псалми Любові» (2025). Аналіз передбачає вирізнення та характеристику жанрових особливостей цих записів, а також інтеграцію поняття «жіночого щоденника» в загальний контекст сучасних студій щоденникового жанру.

Виклад основного матеріалу. Книжка Л. Долик «Псалми Любові» репрезентує досвід знаної української письменниці після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Щоденник містить послідовну хроніку нової воєнної дійсності, яка докорінно трансформувала життя кожного українця.

За хронологією викладення подій та змістом текст записів охоплює значний часовий проміжок від 24 лютого 2022 до 26.01.2025 рр. включно й поділяється на два рівні: суспільно-політичний і приватно-побутовий. Суспільно-політичний сегмент концентрується переважно навколо воєнної реальності, що виникла після початку великої війни з РФ; приватно-побутовий фіксує як нова дійсність вплинула на щоденне життя звичайної родини, змінивши його до невпізнанності. Нова дійсність проступає й увиразнюється в тексті

записів військовиками й військовою технікою на вулицях, присутністю родин переселенців зі сходу й півдня країни, описами масованих російських обстрілів мирних жителів («...я бачила, як маленький срібний предмет летить небом. Як він падає. Як у тому місці виростає чорне дерево диму...» [8; с.146]), жалобними поховальними процесіями полеглих захисників, серед яких дедалі більше знайомих імен («В'ячеслав сьогодні загинув... Це так неможливо сприйняти. 10 годин тому він ще писав у фейсбуці, просив допомогти зібрати на машину...» [8; с. 60]) та ін.; окрім цього, нотуються і всеукраїнські новини, які прямо чи опосередковано впливають на перебіг війни і життя цивільних і часто супроводжуються авторськими коментарями й рефлексіями.

Приватно-побутовий сегмент ширший за наповненням і, своєю чергою, поділяється ще на два рівні: охоплює професійну сферу авторки і суто приватне життя її родини. Тож тут згадується щоденна праця на державній службі і як долаються виклики нової реальності (приміром, виконання термінових робочих завдань «на вже» в умовах відсутності світла після масованих російських обстрілів); широко представлена письменницька діяльність Л. Долик – участь у численних книжкових толоках і виставках по всій Україні, презентації нових книжок – своїх і колег по творчому цеху («...Ми їздили на фестивалі. Ми відкривали собі Україну і світ...» [8; 260]), прописуються імена дорогих серцю людей, живих і тих, хто вже у Вічності, як-от відома Книгомама, українська культурна діячка пані Любові Хомчак з її славнозвісним «Книжковим двориком на колесах» та ін. важливих подій письменницької спільноти; волонтерська робота авторки – плетіння маскувальних сіток, пошиття спідньої білизни для солдатів, поетичні виступи перед військовиками; ще частина нотаток стосується сімейного повсякдення і родинних справ, часто в критичних умовах нової дійсності: поранення на кухні при світлі налобного ліхтарика, робота на городі як акт психотерапії, нічні переживання за дітей і внуків під час тривоги й масованих обстрілів, підготовка й святкування за родинним столом Різдва й Великодня, народження найменшого онучка, смерть сватового батька, прогулянки й бесіди зі старшими внуками тощо.

Необхідно також підкреслити поетичний характер щоденникових записів Л. Долик, що проявляється в активному використанні верлібрів – і для фіксації новинного контенту, і для рефлексій авторки. Цей корпус текстів, безумовно, звертає

увагу й становить інтерес як «творча кухня» письменниці, вони можуть бути виданими окремими збірками після війни, а отже, у майбутньому стати об'єктом літературознавчих студій. Окремим тематичним шаром є осмислення ролі літератора в епоху суспільних трансформацій, його авторитету та перебирання на себе функції духовного лідера, про силу й вагу Слова в часи суспільних зламів і випробувань для народу: «Сподіваюся, що моє слово додасть людям світла і впевненості посеред нинішнього хаосу війни...» [8; с.77].

Серед поезій Л. Долик у «Псалмах Любові» є чимало громадянської лірики: Україна для авторки – не абстрактне поняття, а живий організм, що потребує захисту та відданості. Письменниця акцентує на тому, що в житті завжди є місце для любові до рідної землі, родини та людей, близьких за духом. посилюється мотив любові до України. У її текстах, щоденникових нотатках і поетичних рядках, простежується загальна ідея, що справжня любов до Батьківщини проявляється у здатності «вмістити в серці» навіть важкі випробування та ворогів, звертаючись за мудрістю до Бога. Патріотизм для письменниці – це передовсім служіння Україні та її народу.

Війна присутня в усіх без винятку записах Л. Долик разом із наслідками, названа прямо: «...і згасає від горя, яке принесла нам усім війна. Яке страхіття ви пройшли...» [8; с. 62]; «не дають клятві сусіди поради. Учора було таке розкішне свято в мене, а нині летять ракети від москвитів...» [8; с. 110], «під час повномасштабної війни... <темрява, яка падає на місто. Наближається зима. І божевільна казачка нищить нашу енергосистему. І занурює нас у темряву свого світу» [8; с. 77]; «...війна, війна довкола, війна в усіх-усіх проявах буття...» [8; с. 272]; чи опосередковано порівнянням: «Вечір стрімко падає на місто, як уламки підбитої російської ракети» [8; с. 70], «...де земля здригається уві сні, як солдат після бою...» [8; с.192] або асоціативною згадкою, яка денно й нічно нагадує про лихоліття: «Мама у чорному пуховику. Дитина – у возику кольору хакі. Так мені заболіли ці кольори. Війна» [8; с. 218], не даючи змоги ані на мить забути про нову реальність.

Війна трансформувала усе життя оповідачки, як і мільйонів українських сімей, змінила життєві установки, повернула до усвідомлення справжніх цінностей, родинних і людських стосунків і увиразнила їх: «Не свариться мама з сином – нема тих проблем, за які варто сваритися. Обоє ховаються у підвалі. Уже не переживає колежанка, як погово-

риту з учительською донькою про навчання. Усе дистанційно, коліжанка з донькою виїхали за кордон. Вже я не доскіплююся до чоловіка, що залишив немиту тарілку у мийці. Радію, що поїв. Радію, що він є» [7; с. 249], «Я навчилася цінувати себе й своє життя. І любов до рідних, дорогих мені людей у мене тепер у дії, а не лише в словах» [8; с. 207].

Однією з чільних тем рефлексій Л. Долик у «Псалмах Любові» є віднайдення віри Бога, а також пошук відповідей на одвічні біблійні питання: співвідношення правди й кривди, природи зради та ціни вірності та ін. Віра постає в авторському уявленні не як статичне знання, а як шлях крізь сумніви та страждання. Пошук відповідей на дилеми правди і кривди у щоденнику перегукується з екзистенційним вибором кожної людини в умовах межової ситуації. Авторка акцентує на тому, що війна оголює справжню суть людських стосунків, де вірність Батьківщині прирівнюється до вірності Божим заповідям, а будь-яка форма колаборації чи брехні розглядається як духовне падіння.

У першій частині щоденника «Нотатках на полях війні» нараторка бунтує проти волі Бога, висловлює Йому претензії за тяжкі випробування війною для українського народу, однак за якийсь час поступається: «Уперше з початком війни стала казати «Дякую». Мала страшну претензію до Бога. Сповідь полегшила мій стан. Священник сказав, що в трудних моментах варто людині поміркувати, поговорити з Богом» [7; с. 249].

Щоденникові записи 2023–2025 рр. – це той етап, коли мотив віри виступає не відокремлено, а слугує фундаментом для виживання нації в часи війни. Розмови зі Всевишнім набувають для Л. Долик форми особистісного, інтимного діалогу: вона звертається до Творця не як до далекої, хай і справедливої сили, а як до єдиного свідка трагедій. Україна постає для авторки як простір, що потребує Божої опіки, тож молитва у «Псалмах Любові» – це інструмент захисту, де патріотизм ототожнюється з вірою: «Молюся. І бачу, яку силу має молитва» [8; 207]. Письменниця неодноразово наголошує, що в центрі перемоги має стояти світло, яке «проростає із землі», і смиренно уповає на Його милість і заступництво для України та її працюючого народу: «Боже, зупини цю страшну війну...» [8; с. 76], «Боже, почуй! Врятуй мою Україну!» [8; с. 203]. А якщо порятунком, припускає Л. Долик, може бути любов, – до рідних і людей поруч, до Батьківщини та народу, позаяк без неї життя в умовах війни втрачає сенс, то саме Бог і є джерелом цієї любові, яка дає силу вистояти

народу. Зрештою відбувається авторська трансформація болю в молитву, поезія та проза в щоденнику «Псалми Любові» еволюціонують: те, що починалося як рефлексія на події, стає молитвами, що об'єднують особисте з національним.

У щоденнику «Псалми Любові» Л. Долик намагається дотримуватися канонів щоденникового жанру. Структура її текстів визначається хронологічною фіксацією подій у реальному часі без попереднього планування: авторка фіксує події «тут і зараз», що створює ефект максимальної присутності та щирості подій. Та варто зауважити, що попри загальний хронологізм, у щоденникових нотатках Л. Долик усе ж трапляються поодинокі ретроспективні вкраплення. Це, здебільшого, авторські розповіді про родину чи дитинство, які часто слугують емоційною оазою для авторки, допомагаючи їй віднайти внутрішню опору; через рефлексію над минулим осмислити травматичні події сучасності, підкреслити спадкоємність поколінь, поєднавши особисту історію з долею всієї України.

І хоча такі відступи відходять від суворих щоденникових стандартів, саме вони маркують трансформацію жанру, засвідчують не недоліки форми, а еволюцію сучасного щоденника.

Висновки. Від початку російської агресії у 2014 році, а особливо після повномасштабного вторгнення 2022го, щоденниковий жанр переживає справжній бум. Для тисяч українців він став головним інструментом фіксації екстремального досвіду: від перебування в зоні бойових дій та полоні до життя в окупації чи блокадних містах. Рефлексії мирного населення в умовах війни трактуються як екзистенційно граничний досвід, що за своєю психологічною напругою не поступається переживанням безпосередніх учасників бойових дій.

Щоденник Л. Долик «Псалми Любові» репрезентує межовий досвід цивільної людини, котра вимушено опинилася у реаліях воєнного лихоліття. Записи охоплюють період від 24 лютого 2022 року до 26 січня 2025 року, де панорама загальнонаціональних подій органічно поєднується з інтимною рефлексією та хронікою родинного життя.

За хронологією викладення подій та змістом щоденникові записи поділяються на суспільно-політичні й приватно-побутові. Перші розкривають, здебільшого, нову воєнну реальність, що виникла після повномасштабного вторгнення і стала точкою відліку граничного людського досвіду тисяч українських родин: переселенці на вулицях, військова техніка й бійці у камуф-

ляжі, масовані обстріли тилових міст, руйнування й смерті, жалобні процесії та ін.; приватно-побутові містять записи, що стосуються безпосередньо родинного життя авторки та її розповіді, як війна змінила життя саме її сім'ї.

Війна у щоденнику Л. Долик постає як тотальна реальність, від якої неможливо дистанціюватися. Вона присутня не лише у новинах, а й у побутових деталях: кольорах одягу («колір хаки»), метафорах природи («вечір як уламки ракети») та фізичних відчуттях (темрява через обстріли енергосистеми). Письменниця загалом використовує три рівні фіксації війни: *пряма номінація* тобто відверте називання ворога («московити», «казаня», «кати» й ін.) та наслідків («страхіття», «горе»); *метафоризація*, де війна стає частиною пейзажної лірики, а природні явища описуються через термінологію бойових дій; *асоціативний символізм*, де візуальні образи (чорний, хаки) маркують внутрішній біль й неможливість «забутися».

Разом із тим, слушно вважає діаристка, саме війна трансформує суспільство, повертаючи його

до усвідомлення справжніх цінностей, родинних і людських стосунків, адже саме вони дають змогу вистояти під час суспільно-історичних зламів і потрясінь; так само, як в умовах межового досвіду одним з дієвих способів збереження душевної рівноваги та ідентичності стають молитва й віра.

Слід зауважити й те, що у щоденнику «Псалми Любові» Л. Долик дотримується головних вимог щоденникового жанру: хронологічна послідовність (тобто записи фіксують подію у реальному часі, яка відбулася щойно); обов'язкове датування кожної нотатки, це формує стрижневу структуру щоденника; оповідь ведеться від першої особи, що забезпечує суб'єктивність та автентичність викладу. Та попри це, в щоденнику зустрічаються поодинокі ретроспекції. І хоча вони дещо порушують канонічну «чистоту» щоденникової форми, однак разом із тим дають змогу розглядати тексти як модернізований жанр, що поєднує документальну фіксацію з елементами автобіографічної рефлексії.

Список літератури:

1. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2009. 519 с.
2. Волков А., Даровська І. Щоденник або Журнал. *Лексикон загального і порівняльного літературознавства*. За ред. А. Волкова, О. Бойченка, І. Зварича, Б. Іванюка, П. Рихла. Чернівці : Золоті литаври, 2001. С. 625–628.
3. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть : специфіка, генеза, перспективи : монографія. Луганськ : Знання, 2001. 246 с.
4. Герасименко Н., Кулінська Я. Біографічний наратив у сучасному жіночому щоденнику // *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2025. Том 36 (75). № 3. С. 49–55.
5. Герасименко Н., Кулінська Я. Жіночий воєнний щоденник : проблематика, жанрові особливості // *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород, 2024. Вип. 33. Т. 2. С. 159–165.
6. Герасименко Н., Кулінська Я. Нонфікшн у сучасному жіночому щоденнику як ознака сьогодення // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Випуск 66. Одеса, 2024. С. 187–191.
7. Долик Л. Нотатки на полях війни // *Вічність трива цей день*. Художні хроніки війни. Тернопіль: Джура, 2023. С. 242–266.
8. Долик Л. Псалми любові. Тернопіль: Джура, 2025. 352 с.
9. Затонский Д. Сцепление жанров : (место автобиографии, мемуаров, дневника в становлении и жизни современного романа). Жанровое своеобразие прозы Запада. Киев : Наукова думка, 1989. 272 с.
10. Радзієвська Т. Щоденник як різновид комунікативної діяльності. Текст як засіб комунікації. К: АН НАНУ, 1993. С. 145–178.
11. Мережинська Г. Деякі підсумки вивчення мемуарно-автобіографічної прози. *Радянське літературознавство*. 1986. № 10. С. 43–50.
12. Пухонська О. Еміграційна травма війни в літературній візії Владислава Івченка. *Слово і Час*. 2024. № 5. С. 3–13. <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2024.05.03-13>.
13. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі: монографія. Брустури: Дискурс, 2022. 288 с.
14. Рябченко М. Воїн і війна: сучасна художня комбатанська проза. Читомо URL: <https://chytomo.com/vojn-i-vijna-suchasna-khudozhnia-kombatantska-proza/> (дата звернення: 27.01.26).
15. Станчишин, В. Емоційні гойдалки війни. Роздуми психотерапевта про війну. Київ: Віхола, 2023. 288 с.

16. Танчин, К. Щоденник як форма самовираження письменника : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06. Тернопіль, 2005. 20 с.
17. Черкашина, Т. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття : українська візія : [монографія]. За наук. ред. О.А. Галича. Харків : Факт, 2014. 380 с.
18. Щоденник. *Літературознавча енциклопедія* : у двох томах. Авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т.2. С. 592–593.
19. Юнгер Е. Війна як внутрішнє переживання. Київ: Стилет і стилос, 2022. 136 с.
20. Głowiński, M. Powieść a dziennik intymny w tegoż : Prace wybrane. Kraków, 1997. Т. 2: Narracje literackie i nieliterackie, pp. 65–84.
21. Gołaszewska, M. Poetyka factuist: Szkic o pogranicza estetyki i teorii literatury. Wrocław ; Warszawa ; Kraków ; Gdańsk ; Łódź : Zakład Narodowy imienia Ossolińskich ; Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1984. 68 s.
22. Dziennik. Słownik terminów literackich. URL: <https://www.bryk.pl/slowniki/slownik-terminow-literackich/69082-dziennik> (дата звернення: 17.01.26).

Gerasimenko N. V., Kulinska Ya. I. MODES OF WAR IN L. DOLYK'S DIARY "PSALMS OF LOVE" GENRE AND NARRATIVE ASPECT

The article comprehensively explores the issue of women's war diaries as a specific variety of modern ego-literature, based on the diary of L. Dolyk. The object of scientific interest is the writer's records, which capture the liminal experience of a civilian during a full-scale war. The authors analyzed the content and form of the notes through the prism of genre canons, identifying stable and newly acquired features of the diary. It is established that L. Dolyk's diaries are based on the classical requirements of the genre: daily recording of events in the present tense, mandatory dating, linearity of presentation, and first-person narration. The texts are distinguished by extreme sincerity, confessionality, and the absence of a pre-planned plot. However, the researchers note that the presence of occasional retrospective excursions allows for the classification of these texts as a modernized form of a diary that synthesizes documentarism with deep autobiographical reflection. Particular attention is paid to the representation of war as an all-encompassing reality that appears in three dimensions: through the macro-level of national news, the micro-level of private and household details, and the internal psycho-emotional state of the personality. The article proves that the author reproduces the process of destruction of moral and ethical values of peacetime, while simultaneously demonstrating the transformation of pain into prayer and spiritual resistance. The stylistic identity of the diarist is investigated, which manifests itself in the spontaneity of presentation, vivid metaphorism, and the organic inclusion of poetic texts into the prose fabric of the diary. Such syncretism of genres allows the author to more deeply convey the boundary states of the human soul. In the conclusions, the authors summarize: Lyubov Dolyk's diaries are important documentary evidence-artifacts that integrate private experience into the national historical context, serving as an authentic chronicle of the Russian-Ukrainian war.

Keywords: women's war diary, ego-document, retrospection, liminal/boundary experience, Lyubov Dolyk.

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026